

Grey Scale #13

A 1 2 3 4 5 6 M 8 9 10 11 12 13 14 15 B 17 18 19

AKADEMIA SZTABU GENERALNEGO
im. gen. broni K. Świerczewskiego

ODDZIAŁ WOJSK OPK I LOTNICTWA
KATEDRA TAKTYKI LOTNICTWA WSP.

Egz. Nr. 49

plk dypl. Janusz MALINOWSKI

Temat: LOTNICZE WSPARCIE ARMII
OGÓLNOWOJSKOWEJ W OPERACJI OBRONNEJ
(Skrypt wykładu)

ARCHIWUM
BIBLIOTEKI
129613

REMBERTÓW KWIECIEŃ 1964

AKADEMIA SZTABU GENERALNEGO

im. gen. broni K. Świerczewskiego

ODDZIAŁ WOJSK OPK I LOTNICTWA
KATEDRA TAKTYKI LOTNICTWA WSP.

Egz. Nr

49

plk dypl. Janusz MALINOWSKI

Temat: LOTNICZE WSPARCIE ARMII
OGÓLNOWOJSKOWEJ W OPERACJI OBRONNEJ

(Skrypt wykładu)

AKADEMIA SZTABU
GENERALNEGO
KATEDRA TAKTYKI
LOTNICTWA WSPARCIA
129613

REMBERTÓW

KWIECIEŃ

1964

524

AKADEMIA SZTABU GENERALNEGO

Im. gen. broni K. Swierczewskiego

ODDZIAŁ WOJSK OPK I LOTNICTWA
KATEDRA TAKTYKI LOTNICTWA WSP.

Punkt. prot. 12357

"ZATWIERDZAM"
SZEFS KATEDRY
TAKTYKI LOTNICTWA WSPARCIA

płk dr Eugeniusz BEJGIER
Dnia.....1964r.

~~SECRET~~
Egz. r... 49

Płk dypl. Janusz MALINOWSKI

"Lotnicze wsparcie armii ogólnowojskowej
w operacji obronnej".

/skrypt wykładu/

ARCHIWUM
BIBLIOTEKI SZTABOWEJ
AKADEMII SZTABU GENERALNEGO
Im. gen. broni K. Swierczewskiego
129613

SPIS TRESCI

WSTĘP - Zakres rozpatrywania lotniczego wsparcia wojsk armii w operacji obronnej w różnych warunkach sytuacji operacyjnej, zasady działań bojowych lotnictwa, istota i treść lotniczego wsparcia armii w operacji obronnej.

I. LOTNICZE WSPARCIE WOJSK ARMII W DZIAŁANIACH OSŁONOWYCH
POCZĄTKOWEGO OKRESU WOJNY

1. Zadania lotnictwa w sytuacji operacyjnej /ogólnowojskowej i lotniczej/ na lotnicze wsparcie wojsk armii w działaniach osłonowych.

2. Zadania lotnictwa myśliwsko-szturmowego, myśliwsko-bombowego i bombowego.

II. LOTNICZE WSPARCIE WOJSK W OPERACJI OBRONNEJ PROWADZONEJ
W TOKU DZIAŁAŃ ZACZEPNYCH GŁÓWNYCH SIŁ FRONTU

1. Zakres lotniczego wsparcia wojsk armii.

2. Udział lotnictwa w zwalczaniu zgrupowania przeciwdzierzowego nieprzyjaciela w czasie rozwinięcia.

3. Wsparcie wojsk armii w toku walk obronnych z nieprzyjacielem.

4. Przygotowanie i wsparcie armijnego przeciwdzierzenia.

III WŁAŚCIWOŚCI LOTNICZEGO WSPARCIA WOJSK ARMII BRONIĄCEJ
WYBRZEŻA MORSEIEGO

1. Zadania lotnictwa w zwalczaniu desantu morskiego podczas podejścia do brzegu i lądowania.

2. Wsparcie wojsk armii podczas likwidacji wojsk desantu na przyczółkach.

IV WŁAŚCIWOŚCI TREŚCI PRACY STANOWISKA WSPÓLDZIAŁANIA
LOTNICTWA ORAZ WŁAŚCIWOŚCI SYSTEMU DOWODZENIA LOTNICTWA
MYŚLIWSKO-SZTURMOWEGO, MYŚLIWSKO-BOMBOWEGO I BOMBOWEGO

ZAKOŃCZENIE - zasadnicze wnioski z zakresu lotniczego wsparcia wojsk armii w operacji obronnej.

W S T E P

Współczesna operacja obronna armii ogólnowojskowej może być prowadzona w różnych warunkach sytuacji operacyjnej. Mianowicie, operacja ta może być prowadzona w warunkach początkowego okresu wojny, w warunkach działań zaczepnych głównych sił Frontu i w warunkach obrony wybrzeża morskiego.

Najbardziej typowa jest operacja obronna armii zorganizowana i prowadzona w warunkach działań zaczepnych głównych sił Frontu. Najbardziej typowa dlatego, że współczesne warunki wymagają od Frontu prowadzenia przede wszystkim działań zaczepnych z przechodzeniem tylko części sił do obrony.

Jeżeli chodzi o operację obronną armii w warunkach początkowego okresu wojny, to jest ona typowa tylko dla tego okresu. Obrona wybrzeża morskiego prowadzona jest tylko w wypadku wysadzania desantów morskich przez nieprzyjaciela.

Lotnicze wsparcie wojsk armii ogólnowojskowej w operacji obronnej może występować we wszystkich wspomnianych wyżej warunkach. Omawia się je w niniejszym skrypcie, przy tym główną uwagę zwraca się na lotnicze wsparcie wojsk armii w operacji obronnej, prowadzonej w warunkach działań zaczepnych głównych sił Frontu.

Działania lotnictwa w operacji obronnej winny odbywać się według określonych zasad. Zasady te są ^{same} takie jak w operacji zaczepnej, a mianowicie: koncentracja działań lotnictwa na wykonanie zadań najważniejszych /wynika stąd centralizacja dowodzenia lotnictwem/, ścisłe współdziałanie z innymi rodzajami wojsk, stała gotowość bojowa i prowadzenie działań z zaskoczenia.

Lotnicze wsparcie wojsk armii w operacji obronnej, podobnie jak w operacji zaczepnej, obejmuje całokształt zadań lotnictwa, związanych ze zwalczaniem obiektów naziemnych /ewentualnie morskich/ i wynikających z potrzeb broniących się wojsk armii. Lotnicze wsparcie stanowi część lotniczego zabezpieczenia wojsk w operacji obronnej, które jak wiadomo obejmuje przede wszystkim walkę o przewagę w broni jądrowej, rozpoznanie lotnicze oraz transport wojsk i sprzętu.

Wojska nieprzyjaciela, nacierające na armię mogą być co najwyżej osłabione przez odwetowe uderzenia rakietowo-lotnicze Frontu, o ile takie uderzenia zostaną skutecznie wykonane. Wyda się, że uderzenia te winny być realizowane jednocześnie z odwetową operacją sił strategicznych, ponieważ wtedy powstają najkorzystniejsze warunki dla wykonania uderzeń odwetowych przez Front.

Sytuacja armii, prowadzącej działania osłonowe ułoży się w zależności od rezultatów pierwszych zmasowanych uderzeń nieprzyjaciela i wojsk Frontu na kierunku operacyjnym osłanianym przez armię.

W wypadku, jeżeli rezultaty uderzeń zmasowanych wypadną niekorzystnie dla wojsk Frontu, wówczas armia ogólnowojskowa zmuszona będzie przejść do obrony, realizując swoje zadania poprzez współczesne formy walki, a więc przede wszystkim przez zwroty zaczepne /kontrataki, przeciwuderzenia/ i prowadzenie walk typowo obronnych tylko tam, gdzie zwroty zaczepne są niemożliwe lub mniej korzystne.

Lotnicze wsparcie armii w działaniach osłonowych w tej sytuacji będzie zależało od:

- położenia i gotowości bojowej poszczególnych jednostek lotnictwa myśliwsko-szturmowego, myśliwsko-bombowego i lotnictwa bombowego armii lotniczej,
- stopnia zaangażowania lotnictwa Frontu w zwalczaniu broni rakietowej i lotnictwa nacierającego nieprzyjaciela;
- potrzeb wojsk armii w działaniach osłonowych;
- sprawności systemu dowodzenia lotnictwem.

Wybuch wojny może zastać jednostki armii lotniczej w różnym położeniu. Najbardziej korzystnym wyda się być takie, w którym większość sił armii lotniczej bazuje już na lotniskach w odległości 80-100-200 km od linii styczności bojowej i z tej racji posiada możliwości oddziaływania na wojska nacierającego nieprzyjaciela. Pozostała część sił po przejściu na lotniska alarmowe może działać w systemie obrony powietrznej kraju i oczekiwać na otrzymanie zadań w zależności od rozwoju sytuacji.

Duży wpływ na udział lotnictwa w wykonywaniu zadań wsparcia armii będzie miał stopień gotowości do działań lotnictwa myśliwsko-szturmowego i bombowego. Stosunkowo duże siły tych rodzajów lotnictwa winny znajdować się w gotowości nr 1 do działań i to na lotniskach, z których

możliwe jest wykonanie zadań wsparcia wojsk armii prowadzącej działania osłonowe. Przebazowanie na te lotniska z lotnisk alarmowych jest wskazane w czasie lub bezpośrednio po uderzeniach strategicznych nieprzyjaciela.

Podobnie jak w operacji zaczepnej najważniejszym zadaniem armii lotniczej, zabezpieczającej działania wojsk bezpośrednio po wybuchu wojny, jest zwaloczenie broni rakietowej nieprzyjaciela. Zadanie to będzie również ważne w warunkach stosowania broni jądrowej jak i w warunkach jej zagrożenia. Toteż na wykonanie tego zadania w okresie działań osłonowych armii może być przeznaczona i wykorzystana znaczna ilość limitu lotów lotnictwa myśliwsko-szturmowego /myśliwsko-bombowego/ i lotnictwa bombowego armii lotniczej.

W toku działań osłonowych armii mogą mieć miejsce takie sytuacje, kiedy zadania, nieraz bardzo ważne, będzie w stanie wykonać z racji swoich możliwości tylko lotnictwo. Dotyczy to może takich zadań, jak zatrzymanie szybko włączających się w głąb obrony armii kolumn pancernych nieprzyjaciela lub niezwłocznego zniszczenia rakiet taktycznych w marszu i na stanowiskach ogniowych. Toteż wydaje się, że na wykonanie zadań wsparcia armii w działaniach osłonowych winien być przeznaczony określony limit lotów, głównie lotnictwa myśliwsko-szturmowego /myśliwsko-bombowego/. Ponieważ sytuacje w pasie Frontu może się tak ukształtować, że styczeńność z nieprzyjacielem będą miały tylko wojska armii prowadzącej działania osłonowe na szerokim froncie, dlatego na wsparcie tej armii może być przeznaczony znaczny limit lotów, przy tym część tego limitu będzie znajdować się w dyspozycji armii lotniczej dla wykorzystania w sposób centralny według decyzji na szczeblu Frontu. Pewna część limitu lotów winna być przydzielona armii na wykonanie zadań bezpośredniego wsparcia wojsk w działaniach osłonowych.

System dowodzenia lotnictwem i współdziałanie lotnictwa z wojskami armii winien być zorganizowany jeszcze do rozpoczęcia wojny. System ten winien zabezpieczać możliwości szybkiego i wielokanałowego kontaktowania się poszczególnych organów dowodzenia lotnictwem z organami dowodzenia armii w warunkach nieraz kompletnego zniszczenia niektórych zasadniczych ogniw łączności. Przyjęty u nas system dowo-

dzenia spełnia te postulaty. W systemie tym należy jednak zapewnić różne możliwości bezpośrednich kontaktów (radio-
wych i telefonicznych) między organem precyzującym zadania dla lotnictwa i bezpośrednim wykonawcą, to jest między stanowiskiem współdziałania lotnictwa przy armii ogólnojskowej a oddziałem czy też nawet pododdziałem lotnictwa, wykonującym zadania wsparcia wojsk w działaniach osłonowych.

2. Zadania lotnictwa myśliwsko-szturmowego, myśliwsko-bombowego i bombowego.

Rzut wtargnięcia nieprzyjaciela nacierający na wojska armii w strefie granicznej będzie dążył do jak najszybszego i jak najgłębszego wdercia się w głąb obrony armii. Cel ten może osiągnąć przez działania silnych zgrupowań pancernych i zmechanizowanych na kierunkach umożliwiających szybki ruch do przodu. Dla zwiększenia tempa tego ruchu nieprzyjaciel będzie wysadzał desanty taktyczne i operacyjne. Jego broń raketowa; a także lotnictwo działają wtedy z maksymalnym natężeniem.

Wojska armii w tym czasie prowadzą walki, skierowane na stworzenie dogodnej sytuacji dla zadania ciosu, który by powstrzymał natarcie rzutu wtargnięcia. Cel ten może być osiągnięty przez utrzymywanie za wszelką cenę określonych rejonów obrony oraz przez działania kanalizujące natarcie nieprzyjaciela w pożądanym dla broniącej się armii kierunku, aby w odpowiednim momencie i miejscu na tym kierunku wykonała przeciwdziałanie, stwarzające dogodne warunki do przeciwnatarcia głównych sił Frontu.

W takiej dynamicznie rozwijającej się sytuacji w pasie obrony armii w strefie granicznej wiele może zrealizować lotnictwo myśliwsko-szturmowe, myśliwsko-bombowe i bombowe wykonując na korzyść armii te lub inne zadania wsparcia. Do zadań tych można zaliczyć:

- wsparcie walk obronnych wojsk armii;
- zwalozanie desantów powietrznych;
- wsparcie kontrataków i przeciwdziałań

Wsparcie walk obronnych wojsk armii będzie wykonywane przez zwalozanie kolumn wojsk pancernych i zmechanizowanych oraz niszczenie środków ogniowych, głównych rakiet i artylerii.

„Patrywanie lub póżnierie marszu kolumn wojsk pancernych i zmechanizowanych, będzie jednym z najważniejszych zadań lotnictwa myśliwsko-szturmowego i bombowego w początkowym okresie walk obronnych armii ogólnowojskowej. „ależy bowiem zakładać, że działania wojsk pancernych i zmechanizowanych nieprzejaciela mogą rozwijać się na nieprzewidywanych kierunkach. Do niezwióczych działań na kolumny wojsk nieprzejaciela na takich kierunkach można wykorzystać tylko lotnictwo, przy czym w wielu wypadkach należy uderzać bombami atomowymi /np. na kolumny pancerne i zmechanizowane, które mają możliwość szybkiego wyjścia na skrzydła i tyły broniących się wojsk armii/.

Powodzenie rzutu wtargnięcia nieprzejaciela w dużej mierze zależy będzie od skuteczności działania jego desantów powietrznych. Jeżeli wylot desantu nastąpi przed lub nawet równocześnie z rozpoczęciem działań wojennych to zwalczanie go w rejonach załadowania nie będzie możliwe. Natomiast w wypadku, gdy desant zostanie użyty po upływie pewnego czasu od rozpoczęcia działań wojennych, wówczas na desant w rejonie załadowania mogą być skierowane uderzenia lotnictwa bombowego i lotnictwa myśliwsko-bombowego.

Wojska armii nie zawsze będą w stanie zwalczać desant nieprzejaciela bezpośrednio po lądowaniu. Dlatego duże znaczenie dla broniących się wojsk armii mają działania lotnictwa w zwalczaniu desantu w czasie lądowania i po wylądowaniu. Zadaniem to winno wykonywać przede wszystkim lotnictwo myśliwsko-szturmowe /myśliwsko-bombowe/.

Wsparcie wojsk armii przez niszczenie środków ogniowych nieprzejaciela oraz wsparcie kontrataków i przeciwdzierzeń odbywać się będzie na zasadach omawianych w II rozdziale niniejszego skryptu.

Z zadań nie objętych lotniczym wsparciem a związanych bezpośrednio z działaniami osłonowymi armii duże znaczenie ma taktyczne rozpoznanie lotnicze, na które może być przeznaczona znaczna część limitu lotów lotnictwa przydzielonego armii ogólnowojskowej.

II. LOTNICZE WSPARCIE WOJSK ARMII W OPERACJI OBRONNEJ
PROWADZONEJ W TOKU DZIAŁAŃ ZACZEPNYCH GŁÓWNYCH SIŁ
FRONTU

1. Zakres lotniczego wsparcia wojsk armii.

Przejście wojsk armii do operacji obronnej w toku działań zaczepnych Frontu może nastąpić w sytuacji, gdy operacja obronna może mieć różne znaczenie dla przebiegu operacji zaczepnej Frontu. Armia ogólnowojskowa w tym czasie może rozporządzać różnymi możliwościami oddziaływania ogniewego na wojska nieprzyjaciela. Ponieważ przejście wojsk armii do obrony może mieć miejsce w różnym czasie działań zaczepnych, dlatego różny może być stan i skład i tróctwa frontowego, a także różnie mogą się ułożyć warunki bazowania i natężenia działań tego lotnictwa. Dlatego zakres lotniczego wsparcia wojsk we wspomianej operacji obronnej, zależność będzie od:

- znaczenia operacji obronnej armii dla prowadzenia działań zaczepnych Frontu;
- możliwości ogniowych armii przechodzącej do obrony;
- zamiaru użycia armii lotniczej w operacji frontowej;
- stanu, składu, bazowania i natężenia działań lotnictwa myśliwsko-saturnowego /myśliwsko-bombowego/ i lotnictwa bombowego.

W toku operacji zaczepnej Frontu może powstać taka sytuacja, że nie wykonanie zadania przez jedną z jego armii która czasowo przeszła do obrony, może doprowadzić do poważnego zahamowania lub nawet zerwania natarcia Frontu. W takiej sytuacji operacja obronna armii będzie miała istotne znaczenie dla realizacji zadań zaczepnych Frontu i wówczas Front może skierować na zabezpieczenie operacji obronnej armii znaczną część swoich sił i środków, w tym również lotnictwa frontowego. Gdy natomiast operacja obronna będzie miała tylko lokalne znaczenie, wówczas zakres lotniczego wsparcia wojsk broniącej się armii sprowadzi się do wykonania tylko doraźnych zadań i to przeważnie z limitu lotów armii lotniczej.

Możliwości ogniowe armijnych środków, szczególnie rakietowo-jądrowych mogą być takie, że armia ogólnowojskowa w dużym stopniu samodzielnie upora się z zadaniem operacji obronnej. W takim wypadku jej potrzeby pod względem lot-

niczego wsparcia będą niewielkie. Jeżeli możliwości armijnych środków ogniowych będą poważnie ograniczone, wówczas zajdzie potrzeba udzielenia armii wydatnej pomocy Frontu. Jedynym z przejawów tej pomocy może być wykonanie zadań wsparcia w ramach limitu lotów, przydzielonego armii ogólnowojskowej i w ramach limitu lotów armii lotniczej.

Na zakres lotniczego wsparcia wojsk armii w operacji obronnej może wpłynąć zamiar użycia lotnictwa w działaniach całości sił Frontu. W zależności od konkretnych warunków sytuacji i przewidywanego przebiegu działań zamiar użycia lotnictwa może sprowadzić się do wsparcia nie armii w obronie, a do wsparcia sił Frontu działających zaczepnie i wychodzących na tyły przeciwniczej zgrupowania wojsk nieprzyjaciela. Przy takim zamiarze udział lotnictwa we wsparciu wojsk w obronie będzie niewielki. Tak więc zamiar użycia lotnictwa w działaniach całości sił Frontu może w poważnym stopniu wpłynąć na zakres użycia lotnictwa w operacji obronnej armii ogólnowojskowej.

Stan lotnictwa frontowego w okresie, gdy jedna z armii Frontu przechodzi do operacji obronnej, a pozostałe armie kontynuują działania zaczepne, będzie wynikiem strat i uzupełnień lotnictwa do czasu rozpoczęcia operacji obronnej armii. W zależności od działań wojsk nieprzyjaciela i własnych oraz możliwości uzupełnienia - stan armii lotniczej może być w tym czasie bardzo różny.

Ponieważ uzupełnienia nie wyrównają strat, stąd przy zachowaniu składu armii lotniczej przed rozpoczęciem operacji zaczepnej Frontu^{1/} stan poszczególnych związków taktycznych i samodzielnych oddziałów lotnictwa w okresie bitwy obronnej armii będzie mniejszy od stanów wyjściowych. W konkretnych sytuacjach operacyjno-taktycznych może się również zmieniać skład armii lotniczej. Oczywiście, że im większy będzie aktualny skład i stan armii lotniczej

---

^{1/} Do rozpoczęcia operacji zaczepnej Frontu armia lotnicza może posiadać w swoim składzie: dwie dywizje lotnictwa myśliwskiego /pięć-sześć plm/, jedną dywizję lotnictwa myśliwsko-saturnowego /trzy - cztery plmsz/, jeden pułk lub brygadę lotnictwa bombowego, dwa pułki lotnictwa rozpoznawczego oraz inne oddziały lotnictwa /np transportowego itp./.

szczególne lotnictwa myśliwsko-szturmowego, tym większy limit lotów może otrzymać armia ogólnowojskowa na operację obronną. I odwrotnie, zapiejszenie składu i stanu armii lotniczej poważnie ogranicza możliwości przydziału armii ogólnowojskowej limitu lotów lotnictwa.

Bazowanie lotnictwa w warunkach, kiedy jedna armia ogólnowojskowa przechodzi do obrony a pozostałe siły Frontu prowadzą działania zaczepne, najczęściej będzie rozciągnięte w głąb ze względu na konieczność wysuwania do przodu jednostek lotnictwa w ślad za nacierającymi wojskami i jednocześnie postawieniem w tyle pewnej części wspierającego lotnictwa. W takiej sytuacji wsparcie wojsk armii, przechodzącej do obrony jak i wsparcie nacierających armii będzie ograniczone, ponieważ część lotnictwa ze względu na duże odległości bazowania nie będzie w stanie wykonywać zadań wsparcia. Natomiast w toku operacji obronnej następuje przybliżenie bazowania oddziałów lotniczych do obiektów ich działań, w wyniku czego znaczna część oddziałów lotniczych może wykonywać zadania wsparcia wojsk armii w operacji obronnej.

Natężenie działań lotnictwa na poszczególne doby operacji nie jest jednakowe i może wahać się w granicach 2-3 lotów na dobę dla lotnictwa myśliwsko-szturmowego /myśliwsko-bombowego/ i do 2 lotów na dobę dla lotnictwa bombowego. Dlatego też w zależności od możliwego natężenia działań lotnictwa na daną dobę może być wykonana mniejsza lub większa ilość lotów na korzyść wojsk armii w operacji obronnej.

Wpływ wymienionych wyżej warunków na zakres lotniczego wsparcia wojsk armii w operacji obronnej nie jest jednakowy. Decydującym z nich jest znaczenie operacji obronnej dla realizacji zadań zaczepnych przez główne siły Frontu.

2. Udział lotnictwa w zwalczaniu zgrupowania przeciwdzierzeniowego nieprzyjaciela w okresie rozwinięcia

Nieprzyjaciel może skierować do przeciwdzierzenia na wojska armii różną ilość sił i środków. W sytuacji, gdy nieprzyjaciel szykuje znaczne siły do przeciwdzierzenia i gdy mogą one poważnie osłabić wojska armii, a przez to wpłynąć na realizację zadań Frontu w natarciu, wówczas zachodzi konieczność użycia sił i środków Frontu do zwalczania zgrupowania przeciwdzierzeniowego nieprzyjaciela.

Najbardziej celowe jest użycie sił Frontu do zerwania przeciwwuderzenia nieprzyjaciela przez wykonanie zmasowanych uderzeń jądrowych na odwody w rejonach rozmieszczenia i podczas marszu na kierunki przeciwwuderzeń.

W uderzeniach tych może wziąć udział ze składu armii lotniczej lotnictwo bombowe i myśliwsko-bombowe. Zdecydowany cel działań - zerwanie przeciwwuderzenia nieprzyjaciela wymaga stosowania przez lotnictwo npła bomb atomowych przy tym uderzenia winny być wykonane przede wszystkim na odwody w marszu.

Uderzenia te wykonuje się z limitu lotów lotnictwa znajdującego się w dyspozycji armii lotniczej.

Zerwanie przeciwwuderzenia nieprzyjaciela może być również osiągnięte w wyniku uderzenia uprzedzającego wykonanego przez wojska armii. Uderzenie to może skutecznie wspierać lotnictwo, głównie lotnictwo myśliwsko-szturmowe /myśliwsko-bombowe/. Lotnicze wsparcie uderzenia uprzedzającego wojsk armii odbywa się na zasadach jak w działaniach zaczepnych.

Atak przeciwwuderzającego zgrupowania wojsk nieprzyjaciela może być poprzedzony przygotowaniem ogniowym. W czasie tego przygotowania siły i środki nieprzyjaciela zdecydowanie wysuwają się na rubież rozwinięcia do przeciwwuderzenia. W celu osłabienia siły ogniowego przygotowania i siły ataku przeciwwuderzającego zgrupowania należy wykonać uderzenie na środki ogniowe i wojska rozwijającego się zgrupowania. W uderzeniu tym może być wykorzystany limit lotów i uderzeń jądrowych, wydzielonych na wsparcie armii ogólnowojskowej.

Działania bojowe lotnictwa winny być skierowane na pojawiające się nagle przed frontem wojsk armii ruchome obiekty. W tym czasie może być znaczna ilość tego rodzaju obiektów, dlatego uderzenia lotnictwa myśliwsko-szturmowego /myśliwsko-bombowego/ i bombowego winny być skierowane na te obiekty, które najbardziej zagrażają wojskom broniącym się na kierunku przeciwwuderzenia. Będą to przede wszystkim wojska, które mają największe szanse przerwania obrony, a więc wojska pancerne. Toteż główne uderzenia lotnictwa winny być skierowane na kolumny pancerne nieprzyjaciela w marszu i podczas rozwijania się do ataku. Ponadto obiektami uderzeń lotnictwa mogą być również taktyczne i operacyjne-taktyczne wyrzutnie raketowe oraz artyleria wojsk wykonujących lub wspierających przeciwwuderzenie.

2. Wsparcie wojsk armii w toku walk obronnych z nieprzyjacielem.

Zasadniczą treścią bitwy obronnej w tym okresie są działania obronne związków taktycznych I rzutu armii. Dążą one do rozdzielenia zgrupowań uderzeniowych nieprzyjaciela na części i skanalizowania jego natarcia, niszczenia desantów taktycznych i nie dopuszczając do przzerwania się w głąb obrony poważnych zgrupowań wojsk nieprzyjaciela. Zadania te wojska I rzutu armii wykonują przez utrzymywanie kluczowych rejonów obrony, działania opóźniające i przede wszystkim przez wykonywanie kontrataków.

Stąd do zadań lotniczego wsparcia wykonywanego na korzyść wojsk armii należy zaliczyć:

- wsparcie oddziałów armii utrzymujących kluczowe rejonu obrony i oddziałów prowadzących działania opóźniające;
- zwalczanie taktycznych desantów powietrznych;
- wsparcie kontrataków.

Zadania powyższe lotnictwo wykonuje przez niszczenie sił i środków nieprzyjaciela w marszu /w kolumnach/ i w ugrupowaniach bojowych /na stanowiskach ogniowych/.

Niszczenie sił i środków nieprzyjaciela w marszu winno być skierowane na zatrzymanie lub opóźnienie natarcia czołowych oddziałów nieprzyjaciela i na izolowanie rejonu walk od podejścia świeżych sił z głębi. Zatrzymanie wojsk nieprzyjaciela, zarówno czołowych jak i podchodzących z głębi może być wykonywane przez lotnictwo w wypadku użycia bomb jądrowych. Cel ten może być osiągnięty przez lotnictwo bombowe i myśliwsko-bombowe, a nawet przez lotnictwo myśliwsko-szturmowe, ponieważ nie wyklucza się możliwości stosowania bomb jądrowych przez samoloty myśliwsko-szturmowe.

W wypadku stosowania zwykłych i chemicznych środków rażenia lotnictwo może jedynie wykonać zadania opóźnienia przesuwania się wojsk nieprzyjaciela przy tym głównie dla stworzenia warunków umożliwiających wykonanie uderzeń rakietowo-jądrowych.

Co do zwalczania oddziałów czołowych nieprzyjaciela to wysiłek lotnictwa winien być skierowany na te oddziały, które mają największe możliwości przzerwania się w głąb

ugrupowania wojsk armii. Będą to kolumny pancernych oddziałów nieprzyjaciela, działające na nieobsadzonych lub słabo bronionych przez wojska armii kierunkach.

Podobnie jak zatrzymanie lub opóźnianie natarcia czołowych oddziałów nieprzyjaciela, tak i zwalczanie przez lotnictwo podchodzących do pola walki odwodów ma duże znaczenie dla wojsk armii odpierających natarcie nieprzyjaciela. W toku walk obronnych mogą bowiem powstawać sytuacje kiedy wojska raketowe i artyleria armii nie będą w stanie wykonać wszystkich zadań związanych ze zwalczaniem odwodów. Chodzi tu o zwalczanie odwodów w marszu. Do wykonania uderzenia na odwody nieprzyjaciela wykorzystuje się lotnictwo bombowe, myśliwsko-bombowe i myśliwsko-szturmowe, przy tym to ostatnie przede wszystkim do zwalczania odwodów taktycznych. Uderzenia na podchodzące odwody winny być wykonane w takim czasie, ażeby skutki uderzenia wpłynęły dodatnio na przebieg walk obronnych wojsk armii.

Poważny wpływ na przebieg walk obronnych ma również niszczenie środków ogniowych, szczególnie środków napadu jądrowego na stanowiskach ogniowych, a zwłaszcza podczas manewru do nowych stanowisk.

Broniąca się armia zainteresowana jest przede wszystkim w niszczeniu tych środków napadu jądrowego, które bezpośrednio zagrażają wojskom armii. Są to więc środki napadu jądrowego dywizji piechoty i dywizji pancernych pierwszego rzutu nieprzyjaciela oraz odwodu korpusów i armii.

Wszystkie te środki napadu jądrowego w ruchu mogą być obiektami uderzeń lotnictwa, zwłaszcza lotnictwa myśliwsko-szturmowego i myśliwsko-bombowego. Natomiast w rejonach rozmieszczenia będą niszczone przez lotnictwo tylko w wypadku, jeżeli tego zadania nie mogą wykonać z tych lub innych przyczyn armijne rakiety balistyczne /np. ze względu na zmianę stanowisk ogniowych/. Ponieważ w toku walk obronnych część środków napadu jądrowego nacierającego nieprzyjaciela będzie przesuwając się do przodu dla zajęcia nowych stanowisk ogniowych, dla tego trzeba stale lub na przewidywany czas manewru tych środków mieć część sił lotnictwa w gotowości do natychmiastowych działań.

W zasadniczym sposobem działań wojsk armii w toku walk obronnych będą kontrataki, dlatego wysiłki wapiernącego lotnictwa winny być skupione na wsparciu najważniejszych kontrataków. Może być ono wykonanie przez działania lotnictwa na wojska i środki ogniowe nieprzyjaciela manewrujące w rejonie lub zdążające do rejonu kontrataku. Działania te winny obejmować nie tylko bezpośrednie uderzenia na wspomniane cele, ale również na te obiekty w terenie, których zniszczenie uniemożliwia lub znacznie utrudnia manewr wojsk nieprzyjaciela.

Do również ważnych działań lotnictwa można zaliczyć w tym okresie zwalczanie taktycznych desantów powietrznych które najczęściej będą wysadzone na śmigłowcach.

Za względu na małą wysokość lotu, desanty te w czasie przelotu będą zwalczane głównie przez naziemne środki obrony przeciwlotniczej. Lotnictwo będzie więc działać na te desanty przede wszystkim w rejonie załadunku desantu na śmigłowce i w rejonie lądowania w celu dezorganizowania działań desantu oraz wsparcia wojsk własnych, walczących z desantem.

Główne wysiłki lotnictwa, chodzi tu o lotnictwo myśliwsko-szturmowe /myśliwsko-bombowe/ winny być skierowane na nie dopuszczenie desantów do obiektów jego działań do czasu podejścia wydzielonych do walki z desantem wojsk armii.

Wykonanie tego lub innego z omówionych wyżej zadań bez pośredniego lotniczego wsparcia wojsk armii jak i również same działania wojsk, a zwłaszcza wykonanie skutecznych uderzeń jądrowych, lotniczych lub raketowych jest niemożliwe bez taktycznego rozpoznania lotniczego. Zadanie to winno być wykonane przez:

- rozpoznawanie i śledzenie ruchu wojsk nieprzyjaciela na podejściach do rejonu walk;
- wykrywanie rozmieszczenia stanowisk ogniowych pododdziałów raketowych oraz przesunięć tych pododdziałów na nowe stanowiska ogniowe;
- rozpoznanie przygotowań do wysadzenia taktycznych desantów powietrznych;
- wykrywanie i obserwowanie obiektów dla uderzeń jądrowych;
- ustalenie rezultatów uderzeń środków ogniowych własnych wojsk.

Omówione wyżej zadania będą realizowane z limitu lotów przydzielonego armii ogólnowojskowej na operację obronną. Limit ten powinien być wykorzystany na takie zadania z wyżej wymienionych, które są najbardziej ważne dla armii ogólnowojskowej. Takimi zadaniami najczęściej będą: zwalczanie sił i środków ogniowych nieprzyjaciela w marszu oraz wsparcie kontrataków i prowadzenie taktycznego rozpoznania lotniczego pola walki.

Wymienione zadania mogą być również wykonywane z limitu lotów armii lotniczej na podstawie doraźnych zapotrzebowań armii ogólnowojskowej.

Z zadań wsparcia wykonywanych w okresie walk obronnych armii przez lotnictwo według decyzji dowódcy Frontu i planu armii lotniczej duży wpływ na działania armii może mieć zwalczanie operacyjno-taktycznej broni rakietowej i głębokich odwodów operacyjnych nieprzyjaciela. Działania te będą miały na celu niedopuszczenie do wykonania decydujących uderzeń jądrowych przez siły i środki grupy armii wojsk nieprzyjaciela oraz niedopuszczenie jej odwodów do pola bitwy.

4. Przygotowanie i wsparcie armijnego przeciwuderzenia.

Przeciwuderzenie jest najbardziej aktywnym okresem operacji obronnej armii. Wyniki przeciwuderzenia mogą wywrzeć mniejszy lub większy wpływ na operację Frontu w całości. Dlatego w tym czasie zadania lotnictwa według planu Frontu i armii lotniczej winny być powiązane z wykonaniem armijnego przeciwuderzenia. Chodzi tu głównie o silne obciążenie broni rakietowej i lotnictwa nieprzyjaciela oraz wzmocnienie aszory wojsk w okresie bezpośredniego poprzedzającym i w toku przeciwuderzenia oraz transport powietrzny wojsk i sprzętu, a ponadto o izolację rejonu przeciwuderzenia od podejścia odwodów operacyjnych nieprzyjaciela. Takie zadania będą wykonywane z limitu armii lotniczej na podstawie decyzji dowódcy Frontu.

Natomiast limit lotów, którym dysponuje armia ogólnowojskowa może być wykorzystany na udział lotnictwa w ogniowym przygotowaniu przeciwuderzenia i na wsparcie wojsk w toku przeciwuderzenia.

Udział lotnictwa w ognicwym przygotowaniu przeciwdzierzenia sprwadzi się do wykonania uderzeń jądrcwych przez lotnictwo bombowe /myśliwsko-bombowe/ na cdcwdy nieprzyjso ciała manewrujące w rejonie przeciwdzierzenia. Lotnictwo może również wykonywać w rejonach porażenia ognicwego zadania niszczenia tych obiektów, które nie zostały objęte uderzeniami wojsk rakietcwych armii ogólnocwojskowej. W ognicwym przygotowaniu przeciwdzierzenia może wziąć udział część lotnictwa myśliwsko-szturmcwego w celu niszczenia artylerii i rakiet na stanowiskach ognicwych.

Podstawowym. a w wypadku ograniczcnego limitu lotów wyłącznym zadaniem lotnictwa myśliwsko-szturmcwego /myśliwsko-bombowego/ będzie wsparcie wojsk w toku przeciwdzierzenia. Grupy samolotów działając na wezwanie ze stanowiska współdziałania lotnictwa, winny w tym czasie niszczyć i obezwładniać środki ognicwe, głównie wyrzutnie rakietowe na stanowiskach ognicwych i w marszu oraz podchodzące odwoły nieprzyjaciela. Uderzenia wykonuje się w takim czasie sżeby jego skutki mogły być wykorzystane przez przeciwdzierzające zgrupowanie. Chodzi tu głównie o opóźnienie podchodzących odwołów nieprzyjaciela na tyle, sżeby wojska nieprzyjaciela nie mogły być jednocześnie wykorzystane do działań przeciwko przeciwdzierzającemu zgrupowaniu. Ze względu na to. że działania lotnictwa myśliwsko-szturmcwego /myśliwsko-bombowego/ w okresie armijnego przeciwdzierzenia będą uzależnione od rozwoju sytuacji, dlatego należy stale posiadać część samolotów w gotcwości do wykonania niezwłocznych uderzeń, głównie na środki rakietowe i odwoły nieprzyjaciela.

Zarówno przed jak i w toku armijnego przeciwdzierzenia lotniczego, prowadzi się rozpoznanie taktyczne w celu uzyskania danych dla powzięcia właściwych decyzji do przeciwdzierzenia i na zabezpieczające go działania lotnictwa. Rozpoznanie to winno dotyczyć przede wszystkim danych, na podstawie których można określić kierunek i czas rozpoczęcia przeciwdzierzenia przez wojska armii oraz obiekty

działań db. wspierającego lotnictwa i armijnych rakiet.

III. WŁAŚCIWOŚCI LOTNICZEGO WSPARCIA ARMII OGÓLNOWOJSKOWEJ W OBRONIE WYBRZEŻA MORSKIEGO

Właściwością treści lotniczego wsparcia wojsk armii w obronie wybrzeża morskiego stanowią te zadania, które nie występują w operacji obronnej armii ogólnowojskowej w innych warunkach działań. Są to zadania lotnictwa myśliwsk^o ~~myśliwsko-bombowego~~ szturmowego i bombowego w zwalczaniu desantu morskiego podczas podejścia do brzegu i lądowania oraz wsparcia wojsk armii podczas likwidacji wojsk desantu na przyczółkach. Inne zadania lotniczego wsparcia wojsk wykonywane są na ogólnych zasadach i dlatego nie ma potrzeby ich omawiania.

1. Zadania lotnictwa myśliwsko-szturmowego, myśliwsko-bombowego i bombowego w zwalczaniu desantu morskiego podczas podejścia do brzegu i lądowania.

Desant morski nieprzyjaciela, zanim podejście do brzegu i wyląduje, jest zwalczany w rejonach koncentracji i podczas załadunku na środki transportowe i w czasie przejścia morzem. W działaniach tych może brać udział lotnictwo bombowe i myśliwsko-bombowe a nawet lotnictwo myśliwsko-szturmowe. Działania lotnictwa w tym okresie prowadzone są według planu i decyzji na szczeblu Front, armia lotnicza. Wyniki tych działań mogą pośrednio wpłynąć na przebieg operacji armii broniącej wybrzeża morskiego.

Bezpośredni wpływ na działania wojsk broniących wybrzeża mają uderzenia na desant podczas podejścia do brzegu i lądowania.

Podejście desantu morskiego do brzegu i jego lądowanie jest niemożliwe bez odpowiedniego przygotowania ogniowego. Walka o uchwycenie i rozszerzenie przyczółków możliwa jest w wypadku szybkiego narastania sił na przyczółkach i zdeorganizowania obrony armii na wybrzeżu przez obezwładnienie jej sił i środków ogniowych oraz działań desantów powietrznych nieprzyjaciela w rejonie obrony armii.

Działania lotnictwa myśliwsko-szturmowego /myśliwsko-bombowego/ i bombowego w takich warunkach winny być skierowane na wykonanie następujących zadań lotniczego wsparcia wojsk:

- niszczenie i obezwładnienie sił i środków nieprzyjaciela wykonujących przygotowanie ognio-wo-ładowania desantu;
- opóźnienie podejścia fal desantu, nie objętych ogniem artylerii i rakiet armii;
- zwalczanie desantów powietrznych nieprzyjaciela.

Działaniami lotnictwa w ramach pierwszego zadania mogą być objęte okręty zespołu ogniowego wsparcia i okręty zespołu bezpośredniego wsparcia artyleryjskiego. W skład tych zespołów wchodzi okręty nawodne i podwodne, wyposażone w pociski rakietowe oraz artylerię. Ze względu na silną obronę przeciwlotniczą okrętów nawodnych, niszczenie i obezwładnianie ich przez lotnictwo odbywać się będzie jedynie w wypadku niemożliwości wykonania tego zadania przez inne środki. Do uderzeń można wykorzystać lotnictwo bombowe, /myśliwsko-bombowe/ i myśliwsko-szturmowe. Do niszczenia okrętów lotnictwo może stosować zarówno atomowe jak i konwencjonalne środki rażenia.

Główne wysiłki lotnictwa, wierzącego walkę wojsk armii z lądującym desantem należy skupić na niszczenie podchodzących fal desantu, nie objętych ogniem artylerii i rakiet. Do tych fal należy zaliczyć głębiej rozmieszczone fale desantu na kutrach i okrętach desantowych w odległości 4-6 i więcej km. Opóźnienie podejścia tych fal może być osiągnięte przez niszczenie kutrów i okrętów desantowych uderzeniami par i kluczy samolotów myśliwsko-szturmowych /myśliwsko-bombowych/. Szczególnie dogodne warunki dla uderzeń **grup samolotów na kutry i okręty** desantowe mają miejsce podczas przechodzenia środków desantowych przez przejścia w polach minowych, kiedy wykonanie manewru jest utrudnione.

Opóźnienia w lądowaniu poszczególnych sił desantu można również osiągnąć, wykonując uderzenia lotnictwem bombowym na desantowe okręty transportowe w rejonie formowania fal środków desantowych.

Równocześnie z lądowaniem desantu morskiego mogą być wysadzone na tyły wojsk desanty powietrzne, przy czym rejon wysadzenia desantu na śmigłowcach może znajdować się w odległości 25-30 km od brzegu. Natychmiastowe przeciwdziałanie odvodu przeciwdesantowego armii najczęściej nie będzie możliwe toteż bardzo ważnym zadaniem wspierającego lotnictwa jest niszczenie desantu powietrznego w czasie

lądowania i po wylądowaniu. Najbardziej skuteczne jest niszczenie desantu powietrznego podczas podejścia do lądowania. Po wylądowaniu desantu wysiłki grup samolotów myśliwsko-szturmowych /myśliwsko-bombowych/ winny być skierowane na opóźnienie podejścia desantu do ważnych obiektów na tyłach wojsk armii, a w wypadku uchwycenia tych obiektów - na przygotowanie i wsparcie działań odwodu przeciwdesantowego w celu likwidacji sił desantu powietrzne

80. Podane wyżej zadania lotniczego wsparcia wojsk armii podczas podejścia desantu morskiego do brzegu i lądowania będą wykonane w krótkim czasie, bo w przeciągu 2-3 godzin /przewidywany czas lądowania dywizji/. Dlatego też należy stworzyć warunki dla maksymalnego wykorzystania w tym czasie sił rozdzielonych na wsparcie wojsk armii.

2. Wsparcie wojsk armii podczas likwidacji wojsk desantu na przyczółkach

Przy założeniu niedostatecznej ilości uderzeń jądrowych likwidacja utworzonych przez nieprzyjaciela przyczółków może być jedynie wynikiem pomyslnie przeprowadzonych kontrataków i przeciwuuderzeń. Skuteczność kontrataków i przeciwuuderzeń wojsk armii będzie między innymi zależna od działań lotnictwa, które w czasie likwidacji przyczółków desantu może wykonywać następujące zadania:

- przygotowanie i wsparcie kontrataków i przeciwuuderzenia;
- uderzanie lub opóźnianie lądowania kolejnych rzutów desantu.

Zasadniczymi obiektami działań w czasie przygotowania i wsparcia kontrataków i przeciwuuderzenia będą środki ogniowe nieprzyjaciela na przyczółkach i okręty zespołu wsparcia ogniowego. Lotnictwo myśliwsko-szturmowe /myśliwsko-bombowe/ należy głównie wykorzystać do niszczenia artylerii i rakiet na przyczółkach, a lotnictwo bombowe do niszczenia okrętów zespołu wsparcia ogniowego.

Duże znaczenie dla osiągnięcia celów kontrataku czy przeciwuuderzenia będzie miało niedopuszczenie do lądowania na przyczółkach kolejnych rzutów desantu do czasu rozprawy się z siłami nieprzyjaciela na wybrzeżu przez kontratakujące lub przeciwuuderzające wojska. Stworzenie takich dogodnych warunków najlepiej jest osiągnąć przez działania lotnictwa myśliwsko-szturmowego /myśliwsko-

bombowego/ na kutry i okręty desantowe kolejnych rzutów desantu podczas podejścia do brzegu i lądowania.

W czasie wsparcia wojsk w walce z desantem morskim na przyczółkach mogą być również wykonywane i inne zadania przez lotnictwo. Są to zadania spotykane we wszystkich działaniach obronnych wojsk armii. Zostały one omówione w rozdziale II niniejszego skryptu.

IV. WŁAŚCIWOŚCI TREŚCI PRACY STANOWISKA WSPÓŁDZIAŁANIA LOTNICTWA ORAZ WŁAŚCIWOŚCI SYSTEMU DOWODZENIA LOTNICTWA MYSLIWSKO-SZTURMOWEGO /MYSLIWSKO-BOMBOWEGO/ I BOMBOWEGO

Metody pracy poszczególnych organów dowodzenia w zakresie organizacji i realizacji współdziałania lotnictwa z wojskami armii w operacji obronnej są takie same, jak w operacji zaczepnej. Jednak sama obrona, warunki jej prowadzenia i warunki działań zabezpieczającego lotnictwa kształtują określone właściwości treści pracy poszczególnych organów w tym, i stanowiska współdziałania lotnictwa przy armii ogólnowojskowej.

Podstawowa właściwość spowodowana jest tym, że te lub inne działania wojsk armii i wspierającego lotnictwa uzależnione są od nieprzejaciała, przyjmującego inicjatywę w działaniach. Sytuacja może kształtować się różnie, przy tym nie-
możliwością jest przewidzieć jednocześnie rozwój sytuacji. Stąd konieczność planowania przez sztab armii ogólnowojskowej wariantów działań wojsk w obronie i przystosowania działań lotnictwa do tych wariantów przez stanowisko współdziałania lotnictwa z wojskami armii w operacji obronnej. Plan ten opracowany jest na podstawie decyzji dowódcy armii ogólnowojskowej z uwzględnieniem wytycznych dowódcy armii lotniczej, dotyczących lotniczego zabezpieczenia działań wojsk armii. Plan sporządza oddział operacyjny sztabu armii ogólnowojskowej wspólnie ze stanowiskiem współdziałania lotnictwa przy tej armii. Dokument ten opracowuje się na całą operację obronną armii. Winien on obejmować całość zagadnień współdziałania lotnictwa z wojskami armii w obronie. Plan podpisuje dowódca armii lotniczej i dowódca armii ogólnowojskowej. Z upoważnienia dowódcy armii lotniczej plan może podpisać dowódca stanowiska współdziałania lotnictwa. Egzemplarze tego planu winni posiadać: sztab armii lotniczej, sztab armii ogólnowojskowej i stanowisko

współdziałania lotnictwa. Plan winien zapewniać należytą koordynację działań wojsk armii ogólnowojskowej i lotnictwa w toku operacji obronnej. Jedną z możliwych form planu współdziałania lotnictwa z wojskami armii w operacji obronnej podana jest w załączniku.

Następna właściwość pracy stanowiska współdziałania lotnictwa, podobnie zresztą jak i innych organów dowodzenia, wynika z tego, że organizacja działań obronnych wojsk następuje nieoczekiwanie, często po przejściu wojsk nieprzyjaciela do działań zaczepnych. W takiej sytuacji stanowisko współdziałania lotnictwa musi zajmować zagadnieniami realizacji bieżących zadań lotnictwa i jednocześnie planowaniem jego działań w operacji obronnej armii, przy tym planowanie to winno odbyć się w krótkim czasie. Wymaga to oczywiście zwiększenia natężenia pracy całego personelu stanowiska współdziałania lotnictwa.

Z przytoczonych właściwości wynika, że w warunkach operacji obronnej armii, stanowisko współdziałania lotnictwa ma dodatkowe trudności w swojej pracy.

System dowodzenia lotnictwa, wykonującego zadania lotniczego wsparcia wojsk w operacji obronnej, jest taki sam jak w operacji zaczepnej. Pewne właściwości występują jedynie w systemie dowodzenia lotnictwa myśliwsko-szturmowego /myśliwsko-bombowego/ armii morskiego, wspierającego wojska armii w obronie wybrzeża morskiego. Wyrikiują one stąd, że w zwalczaniu desantu morskiego nieprzyjaciela biorą udział nie tylko wojska armii i wspierające ją lotnictwo, myśliwsko-szturmowe i bombowe. Desant morski nieprzyjaciela jest również zwalczany przez marynarkę wojenną i jej lotnictwo. Ponadto frontowe lotnictwo myśliwsko-szturmowe i bombowe wykorzystywane jest do zwalczania obiektów na morzu. Dlatego w systemie dowodzenia lotnictwa, wykonującego zadania wsparcia wojsk armii w obronie wybrzeża morskiego, oprócz znanych elementów, należy mieć:

- przedstawicieli lotnictwa frontowego z środkami łączności na okrętowym stanowisku dowodzenia zespołu okrętów marynarki wojennej;
- oficera kierunkowego stanowiska współdziałania lotnictwa na stanowisku dowodzenia lotnictwa morskiego;
- punkty radiowego naprowadzania rozmieszczone są na brzegu dla naprowadzania grup samolotów na obiekty morskie.

Stanowisko współdziałania lotnictwa przy armii ogólnowojskowej, broniącej wybrzeża morskiego, winno mieć w wymiarach wyżej dodatkowymi elementami systemu dowodzenia bezpośrednią, sprawnie działającą łączność. W ten sposób stwarza się warunki dla właściwego współdziałania lotnictwa myśliwsko-~~myśliwsko-bombowego~~ /myśliwsko-bombowego/ i lotnictwa bombowego z wszystkimi wojskami biorącymi udział w obronie wybrzeża morskiego.

Z A K O N C Z E N I E

Warunki działań frontowego lotnictwa wskazują na obiektywną konieczność i możliwość lotniczego wsparcia wojsk armii w operacji obronnej w różnych warunkach sytuacji operacyjnej.

W obronie armii ogólnowojskowej, podobnie zresztą jak i w innych działaniach ^{na} różnych szczeblach, lotnictwo myśliwsko-szturmowe /myśliwsko-bombowe/ i bombowe jest głównym środkiem walki z obiektami ruchomymi i o małych rozmiarach. Stąd główne wysiłki wspierającego lotnictwa winny być skierowane na zwalczanie takich obiektów jak środki ogniowe (głównie rakietowe) i wojska w marszu. Działania na te obiekty winny być powiązane przede wszystkim z wykonywaniem zadań zaczepnych, to jest z kontratakami i przeciwuderzeniami wojsk armii w obronie. Ponadto w walce z desantem morskim w czasie podejścia do brzegu i lądowania działania lotnictwa myśliwsko-szturmowego /myśliwsko-bombowego/ i bombowego winny być skierowane głównie na niszczenie kutrów i okrętów desantowych oraz desantowych okrętów transportowych.

Lotnicze wsparcie wojsk armii w operacji obronnej może zmieniać się w szerokim zakresie: od niewielkiej do stosunkowo znacznej ilości zadań i sił lotnictwa wydzielonych na wykonanie tych zadań. Zależy to od tego jak ukształtują się w tym okresie czynniki, które mają wpływ na lotnicze wsparcie wojsk armii w operacji obronnej. Zależność ona będzie głównie od **znaczenia** operacji obronnej armii oraz od możliwości własnych armii ogólnowojskowej i lotnictwa frontowego.

Z omówionych zależności i warunków działań wynika, że lotnictwo frontowe spełnia istotną rolę we współczesnej operacji obronnej armii ogólnowojskowej. W perspektywie rola ta może nawet wzrosnąć przez wyposażenie lotnictwa frontowego /operacyjnego/ w odpowiednią ilość nowoczesnego sprzętu zdolnego do wykonania skutecznym uderzeń, głównie uderzeń jądrowych. Chodzi tu o samoloty myśliwsko-bombowe i o samoloty pionowego startu i lądowania.

Z a k o n c l u z y j a:

Plan współdziałania lotnictwa "N" AL z "K" armią ogólnowojskową w operacji obronnej /wariant/.

OPRACOWAŁ:
ZASTĘPCA SZEFA KATEDRY
TEORY I LOTNICTWA WSPARCIA

płk dypl. Józef MAJNOWSKI

W a r i a n t

Plan współdziałania lotnictwa "W" armii lotniczej z "K" armią ogólnowojskową w operacji obronnej.

I. CEL OPERACJI OBRONNEJ I ZASADNICZE ZADANIA WOJSK "K" ARMII

.....
 .....

II. ZADANIA LOTNICTWA WYKONYWANE NA KORZYSC "K" ARMII WEDŁUG PLANU FRONTU

1. Wsparcie ogniowe.....
2. Rozpoznanie lotnicze.....
3. Oslona.....
4. Transport powietrzny.....

III LIMIT LOTÓW BOJOWYCH LOTNICTWA I BOMB ATOMOWYCH W DYSPOZYCJI KOMANDY "K" ARMII

Lotnictwo myśliwsko-szturmowe /myśliwsko-bombowe/
 .....
 Lotnictwo rozpoznania taktycznego.....
 Lotnictwo transportowe.....
 Bomby atomowe.....

IV PLAN WYKORZYSTANIA LIMITU LOTÓW /BOMB ATOMOWYCH/ WEDŁUG WARIANTÓW DZIAŁAŃ /ZADAŃ/ WOJSK "K" ARMII^{x/}

Ip	Zadania wojsk "K" armii /wg wariantów	Zadania lotnictwa	Limit lotów /w s/l/ i bomb atom.	Wykonawca
1	Zerwanie przeciuderzenia wojsk nieprzyjaciela	Niszczenie sił i środków ogniowych nieprzyjaciela w marszu na kierunkach.....	32 s/l 1 BA sk	... DIMS2 ... plb

x/ Plan wykorzystania limitu lotów na każdy dzień operacji może być opracowany oddzielnie /pod koniec poprzedniego dnia/. Złącza się go niniejszego planu.

1	2	3	4	5	
2	Utrzymywanie re- jonów obrony ..... przez wojska ..... oraz prowadzenie działań opóźnie- jących siłami na kierunkach	Niedopuszczenie wojsk wplą do merwania się w głąb obrony poza zubieć..... na kierunkach.....	243/1 2 RA mk	...plms ...plmb	

Itd. aż do ujęcia wszystkich wariantów zadań wojsk armii, w ramach których przewidziane są działania lotnictwa.

V. ZADANIA WOJSK ARMII NA POLIACH LOTNICZYCH /SWALCZANIE
SRODKOW OPL, UCHWYTNIWIENIE IOSTNISL/

VI SPOSOBY WZAJEMNEGO INFORMOWANIA O SYTUACJI IADOWEJ
I POWIETRNEJ

VII KONCEPCJA IOSTNICZYM WSPIERAJACYM WOJSKA ARMII
I SYSTEM IACENOCI

Z a ł a c z n i k i i

/Tabele sygnałów, dane łączności itp./

Dowódca "K" Armii
1.....

Dowódca "W" AL
.....

Wsk. w z a s z e g o s t e
.....
.....
.....

Plan współdziałania lotnictwa z wojskami armii w obro-
nie może być opracowany na mapie. W takim wypadku niektóre
elementy planu przedstawia się graficznie /np. ugrupowanie
i planowanie zadań wojsk armii, bazowanie lotnictwa itp./,
część opisową planu wrysowuje się na mapę w formie odpowied-
nych tabel.

Wykonano 50 egz.

Egz. nr 1-50-Bibl. Tajna
Wsk. plk Malinowski
Druk. 2. R. dnia 29.4.64r
Nr ks. 01312/WW